tíðindablaðið
sosialurin
Nr. 55 Hósdagur 20. mars 1997 71. árgangur Kr. 7,00

Patologiska deild lúkar ikki trygdarkrøvini:

Sjúkur av at arbeiða á Landssjúkra-húsinum

Síða 4

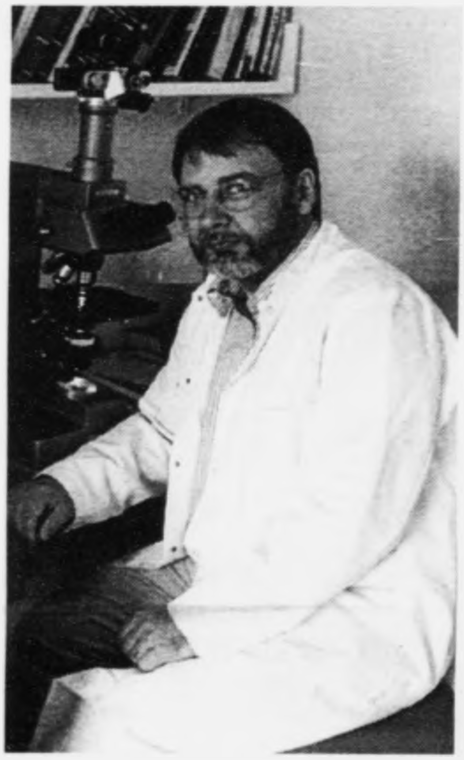

Yvirlækni hevur fingið varandi sjúku av at arbeiða á Landssjúkrahúsinum. – Patologiska deild er ein av vandamestu støðunum á einum sjúkrahúsi, sigur Bjarne Bech

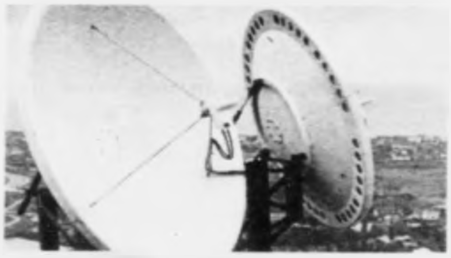

Býráðið í Havn á fundi í kvøld:

Kristiligt nærvarp á Rás Tórshavn

Síða 7

Uni Vestureið, kriminalkommiserur:

Fólk hjálpt væl til at uppklára Lorvíksmál

Síða 3

Føroyingar á Ekofisk

Síða 16-17

FLOGFRAKT * SJÓFRAKT
SAFARI TRANSPORT
GREIÐA ALLAN FLUTNING & ØLL PAPPÍR
Tlf. 12222

VØRU-KOYRING
FLYTING
ÚR FØROYUM TIL FØROYA
Goymsla & Flytikassar
TILBOÐ verða givin
Lagaligir prísir!
Pf. HP trading TRANSPORT
Tlf. 17272
Fax 15009

Elsta og eitt tað størsta olju- og gassfeltið í Norðsjónum - Ekofisk - er einki minni enn ein pengamaskina - fyri norska statin og fyri oljufelagið Phillips. Í samfull 26 ár hevur oljusprænurin staðið upp úr teimum mongu boriholinum á hesum risastóra feltinum. Phillips er farið undir eina útbyggingarætlan fyri 18 milliardir krónur og hevur fingið longt loyvið at framleiða til ár 2026. Tá hevur feltið verið í brúki í nærum 60 ár og kortini verða tá meira enn 60% av oljuni eftir í goymslunum.

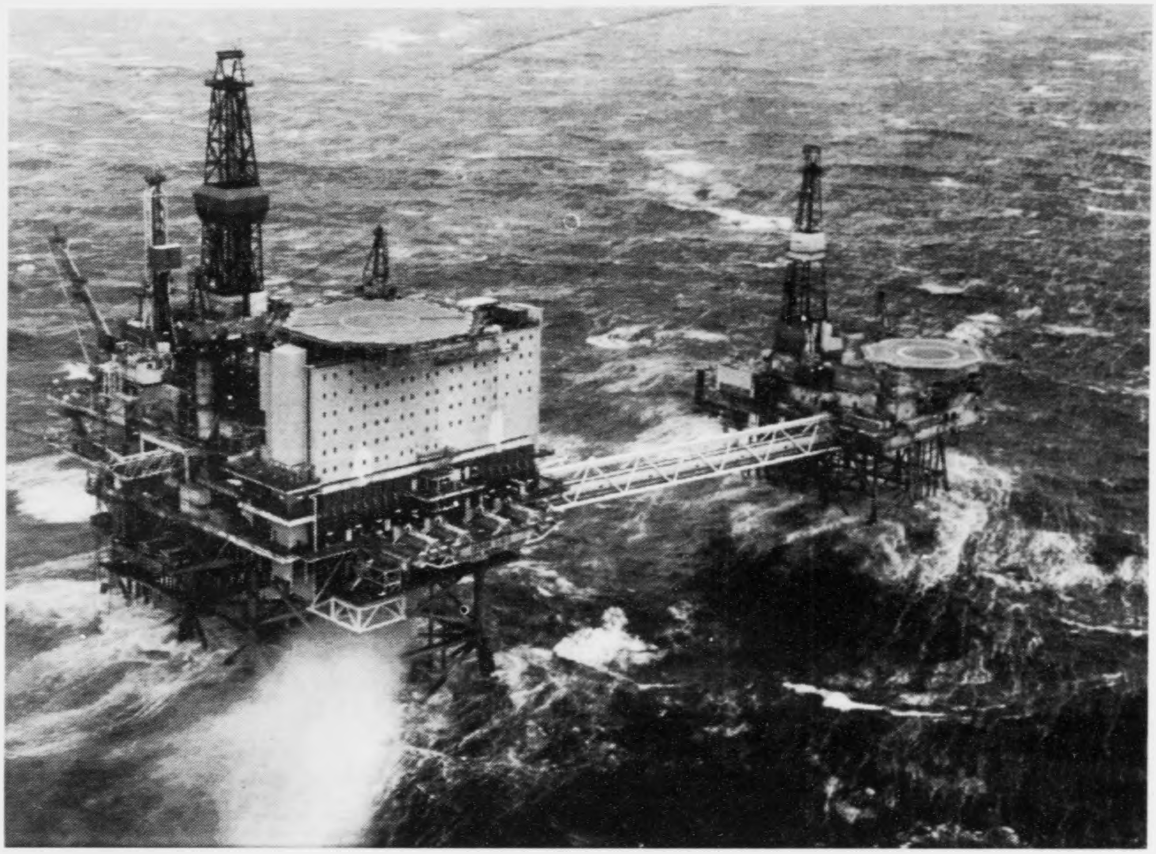

Ein lítil partur av tí risastóra Ekofisk-komplekstinum

Ekofisk - ein býur á sjónum

Jan Muller

Um mánaðarskiftið februar-mars vóru umboð fyri føroyskar fjølmiðlar á eini heldur óvanligari og ikki minst áhugaverdari og spennandi ferð í Norðsjónum - í eini fyri føroyingar flestar heilt nýggjari og ókendari verð, nevniliga umborð á fleiri oljubori- og framleiðslupallum.

Tað var Phillips Petroleum í Noregi og í Bretlandi, sum stóðu fyri hesi ferðini, ið hevði til endamál at kunna føroyskar journalistar um, hvat tað er fyri ein verð, ið kann standa fyri framman hjá føroyingum, nú leitað fer at verða eftir olju og gassi um okkara leiðir - og harnæst at kunna um fyritøkuna Phillips, sum er ein av teimum mongu oljufyritøkunum, sum ætlar at vera við, tá leitingin av álvara byrjar við Føroyar.

Farið varð úr Føroyum við flogfarinum hjá Atlantsflog til Danmarkar og víðari til Stavanger, sum er oljuhøvuðsstaður Noregs. Har hava flestu av stóru oljufeløgunum, sum arbeiða í norska partinum av Norðsjónum, sínar skrivstovur.

Vitjað varð í stóra skrivstovubygninginum hjá Phillips Norway, sum stendur fyri størsta virkseminum hjá móðurfyritøkuni uttan fyri USA.

Rugland og Vernon

Her tóku teir báðir, Jakob Rugland og Richard Vernon ímóti føroysku fjølmiðlafólkunum, sum vóru Dia Midjord frá Dimmalætting, Helgi Jacobsen frá Útvarpi Føroya, Ólavur Rasmussen og Jógvan Páll Joensen frá Sjónvarpi Føroya og so undirritaða frá Tíðindablaðnum Sosialinum.

Hvørjir eru so hesir báðir Phillipsmenninir? Jakob Rugland er júst farin frá við pensión eftir trúgva tænastu hjá Phillips í Noregi í nærum 30 ár. Hann verður mettur sum ein av teimum tungu dreingjunum, ja „the grand old man" hjá fyritøkuni og hevur verið við heilt frá byrjan, tá Phillips fann risastóra Ekofisk-feltið.

Jakob hevur tó ikki kvett allar brýr til sítt gamla arbeiðspláss. Hann hevur nevniliga fingið álagt uppgávuna at vera umboðsmaður hjá Phillips í Føroyum. Ovasta leiðslan í felagnum, sum hevur sæti í Bartlesville í Oklahoma, hevur mett Jakob Rugland vera rætta mannin at standa á odda fyri nýggja leitingarøkinum við Føroyar.

Annars er tað Phillips í Bretlandi, sum tekur sær av leitingini á øllum Atlantsmótinum og tvs. eisini við

Blaðmaðurin á Dimmalætting, Dia Midjord til arbeiðis umborð á Ekofisk

Ein eitt sindur skeptiskur Jógvan Páll Johannesen frá SVF saman við øðrum fjølmiðlamonnum

Fyrrverandi sjómansprestur og nú sjónvarpsmaður kennir seg ikki sørt heima í kapellinum umborð á Ekofisk

Føroyar. Kanningarstjórin hjá Phillips í Bretland eitur Richard Vernon, og eru tað Jakob og hann, sum eru ferðaleiðarar hjá føroyska fjølmiðlaliðnum hesar dagarnar í Noregi, í Norðsjónum og í Bretlandi.

Phillips í Noregi størst uttan fyri USA

Á høvuðsskrivstovuni hjá fyritøkuni í Tananger, sum liggur beint uttan fyri Stavanger, tekur eingin minni enn fyritaksstjórin ímóti. Hann er amerikanari, ein av teimum fáu, sum eru eftir hjá Phillips í Noregi. Hann eitur Bill Parker og gevur okkum journalistum eina skjóta gjøgnumgongd av virkseminum hjá Phillips-fyritøkuni.

Høvuðstráðurin er hesin. Phillips er 75 ára gomul amerikonsk fyritøka, sum arbeiðir við nærum øllum, ið hevur við olju og gass at gera - frá tí at oljan kemur upp, til hon endar í bensintangunum í milliónum av bilum um allan heim, serstakliga í USA, har Phillips eigur stóran part av marknaðinum. Fyritøkan tekst eisini við kemiskan ídnað tvs. at gera tær hundraðtals ymisku vørurnar úr plastikki o.ø., sum oljan er rávevni til.

Størsta dótturfelagið hjá Phillips uttan fyri USA liggur í Noregi. Gimsteinurin eitur Ekofisk, ið er eitt tað størsta olju- og gassfeltið í øllum Norðsjónum.

Tað er eingin loyna, Phillips-fólk eru errin av Ekofisk, tí júst Ekofisk er stoltleikin, ja sjálvt flaggskipið hjá fyritøkuni og hevur verið tað í skjótt ein mansaldur.

Funnu Ekofisk í 69

Vit skulu nevniliga nógv ár aftur í tíðina fyri at finna Ekofisk fyrstu ferð á heimskortinum. Fram til 1969 var hesin oljurisin fjaldur undir tjúkkum grótløgum djúpt niðri í undirgrundini miðskeiðis millum Noreg og Bretland.

At tað var júst Phillips, sum skuldi vekja henda risan úr dvala var kanska ikki heldur av tilvild. Tí longu í 1962, langt áðrenn nakar varnaðist, at olja og gass fanst í Norðsjónum, bað táverandi stjórin í Phillips norsku stjórnina um at fáa einkarrættin til leiting og framleiðslu í norska partinum av Norðsjónum. Men norðmenn vóru tá eins og teir eru tað í dag ikki lættir at lokka. Phillips mátti tí pent bíða eftir tí fyrsta loyvisumfarinum, sum var í 1965.

Tað skuldu ganga fleiri ár við leiting og boringum, áðrenn staðfest var, at olja og gass vóru í undirgrundini. Ætlanin var at gevast tá góð 30 hol vórðu borað, men so var eydnan braddliga har.

Ekofiskrisin varð vaktur úr dvala í 1969. Og longu tvey ár seinni kundi framleiðslan byrja.

Síðani hevur tað gingið slag í slag í samfull 26 ár.

Stórar inntøkur til allar partar

Bill Parker er errin av at vera stjóri fyri Phillips í Noregi, tí hóast norska stjórnin fer við stóra partinum av oljuinntøkunum, so eru teir í Phillips nøgdir.

Hesi mongu ár hevur Ekofisk givið norska statskassanum umleið 404 milliardir krónur. Parturin hjá Phillips og hinum oljufeløgunum, sum eru við til at býta køkuna, er 84 milliardir.

Hóast skatturin at byrja við bert var eini 30% og í dag er tvífalt so stórur, so heldur Bill Parker, at teir sum oljufelag hava gjørt eina góða forrætning.

-Vit kundu sjálvandi hugsað okkum, at skatturin varð lægri, men hóast nógv fer til norska statin, so fáa vit kortini fitt burtur úr. Vit eru í hvussu er nøgdir.

Sum so ber ikki rættiliga til at samanbera Ekofisk við onnur felt, tí Ekofisk er meira enn nøkur onnur oljukelda ein „moneytank", so nógv er til av góðari olju í goymslunum.

Ein býur á sjónum

Frá „overheads" og „turnum" tølum á skrivstovuni hjá Bill Parker gongur leiðin víðari til heliportin í Sola og haðani við einum av kraftmiklu tyrlunum hjá Norsk Helikopter á 2 tíma longu ferðina út í Norðsjógvin - lið um lið við norskar oljuarbeiðsmenn, sum hava verið heima hjá familjum sínum í nakrar vikur og nú skulu aftur til arbeiðis.

Hóast tú hevur hoyrt og lisið um Ekofisk og sæð myndir av tí, so mást tú síggja og uppliva tað fyri at fáa eina veruliga og livandi mynd av, hvat talan er um.

Og talan er um einki minni enn ein bý mitt úti á havinum. Tá tú siglir við Norrønu úr Esbjerg ella Bergen til Føroya kemur tú framvið oljupallum, men har er talan um einstakar pallar. Her - á Ekofisk-feltinum - er talan um einki minni enn eitt heilt kompleks, sum fevnir um eitt stórt tal av mannaðum og ómannaðum pallum, ið allir standa og daga upp úr havsbrúnni.

Vit lenda á Kilo-pallinum, har vit vera fyri náttina. Móttøkan er ikki sørt hjartalig. Eitt er tað at royni verður at vísa størsta blíðskap móti gestum - annað er so tað, at hetta helst er fyrstu ferð, at føroyingar eru har umborð.

Vælkomin til Ekofiskkøka

Kokkurin hevur eisini fingið boð um hesa sjáldsomu vitjan og tá vit hava latið okkum úr yvirlivilsisbúnunum og fingið eitt snarskeið í trygd, stíga vit innar í „messuna", har tað er borðreitt við stórari „Føroyakøku" - við føroyskum flaggi og á føroyskum máli stendur skrivað „Vælkomin til Ekofisk".

Um kvøldið og eisini dagin eftir, tá vit við tyrlu verða fluttir yvir á ein tann sentrala partin av stóra Ekofisk-kompleksinum, sleppa vit at síggja tað mesta av tí, sum hoyrir hesi so forkunnugu og fremmandu verð til, alt frá fólki í arbeiði til litfagrar teldur og blunkandi eftirlitslampur.

Tú upplivir so nógv eftir so stuttari tíð, at tað má líkasum sodna, áðrenn tú fært skrásett og fatað alt og sett tað saman til eina heild, sum so seinni aftur skal út til føroyska almenningin.

Tað mest fantastiska við hesum stóra oljufeltinum eru tær ovurstóru goymslurnar í undirgrundini. Hóast framleitt hevur verið uttan íhald 24 tímar um samdøgrið seinastu 26 árini, so er bert ein evarska lítil partur av oljuni tikin upp.

Søkkur - ráð fyri tí

Hóast tað sær bjart út, so hevur Ekofisk eisini sínar trupulleikar at dragast við. Seinastu árini er partur av kompleksinum søkkin við ikki minni enn 7,5 metrum. Og tað søkkur framvegis. Orsøkin er tann, at tá olja og gass verður tikið upp í stórum nøgdum ár um ár, so sjunkar undirgrundin sohvørt. Fyri at fylla uppattur í goymslunum fyri ta olju og gass, sum verður tikið upp, verða stórar nøgdir av vatni sprændar niður aftur í undirgrundina. Hetta er tó ikki nóg mikið til at kunna forða fyri, at tað sjunkar meira. Herfyri brúkti Phillips tí stórar upphæddir til at lyfta upp nakrar av pallunum umframt at byggja ein stóran betongverjugarð rundan um stóran „tangan" á feltinum, sum stendur fyri gasspartinum.

Fyri at koma hesum trup-

Borðreitt varð við „føroyskari" køku, tí føroysku fjølmiðlafólkini vitjaðu umborð á Ekofisk. Jakob Rugland og Richard Vernon skóru fyri.

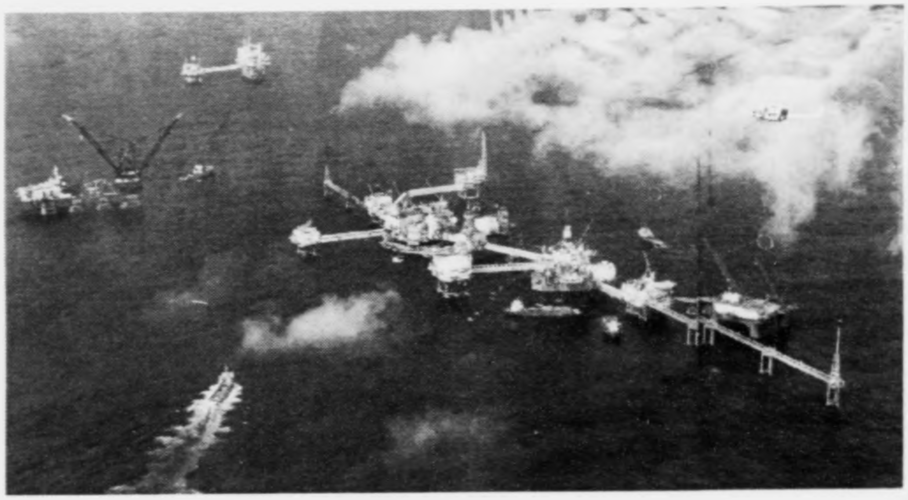

Partur av stóra Ekofisk-kompleksinum undir útbygging

ulleikum til lívs hevur Phillips sett upp eina heilt nýggja verkætlan, sum kostar 18 milliardir krónur. Endamálið er at byggja ein „superpall", sum skal avloysa flestu av verandi pallunum.

Afturfyri hesa risaíløgu hevur Phillips fingið longt loyvið frá norsku stjórnini til at framleiða úr Ekofisk til ár 2026. So stórar eru goymslurnar, at tá loyvið gongur út um 30 ár og teir tá hava framleitt í næstan 60 ár, eru framvegis 60% av oljuni og gassinum eftir í goymslunum.

Nógv gjørt fyri trivnaðin

Frá tølunum til lívið í hesum minibýi! Talan er um strævið arbeiði hvønn dag í tvær ella tríggjar vikur út í eitt. Afturfyri kanst tú so vera heima í nakrar vikur, og lønin er so heldur ikki at forakta. Flestu fólkini fáa meira enn 400.000 kr. um árið.

Av tí at tú er heilt avskorin frá umverðini í fleiri vikur, verður eisini nógv gjørt fyri, at arbeiðsfólkini skulu trívast og kenna seg væl í arbeiðinum. Har eru bíóhøllir, sauna, kondihøli, billard- og borðtennisrúm, sjónvarp o.s.fr. Fyri ikki at tosa um matin. Har verður so einki spart. Kortini verður dentur lagdur á sunnan og góðan mat. Hvønn dag hava arbeiðsfólkini einar 5 heitar rættir at velja millum.

Umborð á slíkum oljupallum er eisini lítið sjúkrahús, har sjúkrahjálparar kunnu taka sær av flestu smærri skaðum og tryggja, at sjúklingurin fær røttu viðgerðina, áðrenn hann møguliga skal sendast til sjúkrahús við tyrlu. Á Ekofisk finst eisini eitt lítið kapell.

Royking er bannað umborð við undantaki av ávísum roykihølum. Brennivín er ein býur í Sibiria.

Trygdin er tað altumráðandi á øllum oljupallum.

-Vit eru glaðir fyri, at norska stjórnin hevur sett oljufeløgunum so strong krøv, tá talan er um trygdina, tí tað hevur tvingað okkum - hóast vit sjálvandi prioritera trygdina hægst - at brúka stórar upphæddir at hava fyrsta floks trygd frá A til Z, sigur ein av arbeiðsleiðarunum umborð á Ekofisk.

Á Ekofisk-kompleksinum arbeiða í dag fleiri hundrað mans. Hetta er nógv lægri enn fyri bert fáum árum síðani. Nýggja tøknifrøðin hevur minkað um talið og helst verður tað at minka enn meira, sohvørt teldurnar og tøknifrøðin tekur yvir.

Gassið til Týsklands - oljan til Bretlands

Øll olja og gass frá Ekofisk verður flutt til lands gjøgnum rørleiðingar. Gassið fer til Emden í Týsklandi, meðan oljan fer til Teesside í Bretlandi. Av tí at Ekofisk liggur í norskum øki skuldi ein trúð, at olja og gass fóru í land í Noregi. So er ikki. Tá avgjørt varð at leggja ein rørleiðing, var tøknifrøðin ikki komin so langt, at tað bar til at føra leiðingina tvørtur um rennuna, sum liggur millum Ekofisk og Noreg. Tí var ein 360 kilometra long rørleiðing løgd á havbotnin til Teesside í Bretlandi, har olja frá Ekofisk og fleiri øðrum pallum kemur í land.

Tað var eitt sindur hugtungt at fara frá Ekofisk, tí tú kendi á tær, at áhugavert kundi verið at verið saman við arbeiðsmonnunum í nakrar dagar og latið teir sagt frá síni lívssøgu í oljuvinnuni, eini søgu, sum møguliga eisini føroysk offshorefólk kunnu siga frá, nakað inni í næstu øld.

FRAMHALD

Teir báðir. Dia Midjord frá Dimmalætting og Jógvan Páll Johannesen frá SVF á veg til Ekofisk í rættiliga ringum veðri

TVINGSILSSØLA

Hósdagin
10. apríl 1997
kl. 09.30

verður á dómaraskrivstovuni, C. Pløyensgøtu 1, 100 Tórshavn, hildin tvingsilssøla yvir **matr. nr. 34 m, Kirkjubøur, Áarrás 7, 160 Argir (AS nr. 239/96).**

Ognin er eini tvíhús 75 kvm í kjallara og miðhædd. Gjørd av timbri á betonggrund, takt við aluminium. Kjallari: 1 íbúð: Gangur, baðirúm/brúsa, stova/køkur, 2 kømur, fýrrúm. Miðhædd: 1 íbúð: Durur, gangur, 2 kømur, baðirúm/brúsa, stova/køkur, altan. Húsini eru í góðum standi. Eingin býr í húsunum. Tað er ikki gongt millum báðar íbúðirnar. Bert partvíst gjørt rundan um húsini. Stykkið er til støddar 300 kvm.

Tvingsilssølan er umbiðin av **Niels Winther Poulsen, advokati, Fr. Petersensgøtu 9, Tórshavn, tlf. 11145 (j. nr. 960316),** sum kann geva nærri upplýsingar, og sum nærri avtala kann gerast við, um ynski er um at síggja ognina.

Søluuppgerð kann umbiðjast hjá nevnda advokati ella hyggjast ígjøgnum á dómaraskrivstovuni.

Føroya Fútarættur,
tann 17.03.1997

Konfirmantar í Hósvíkar kirkju pálmasunnudag, 23. mars

Søren Djurhuus Clementsen, Hósvík
Eyðna Hammer, Hósvík
Sjúrður Levi Høgnesen, Hósvík
Jóan Djurhuus, Hvalvík
Tóra Hansen, Hvalvík
Høgni Dam, Streymnes
Hákun Zachariasen, Streymnes
Mirjam Zachariasen, Streymnes
Magni Glyvradal, Haldarsvík
Randi Grunnveit, Haldarsvík
Kristin Kallsoy Hammer, Haldarsvík
Evy Olsen, Tjørnuvík

Konfirmantar í Leirvíkar kirkju pálmasunnudag, 23. mars

Leif Arne Lervig, Leirvík
Símun Heinesen, Leirvík
Sigfríður Olsen, Leirvík
Bjørgfinnur í Jógvansstovu, Leirvík
Óli Højgaard Olsen, Leirvík
Berint Andreasen, Leirvík
Maria Johannesen, Leirvík
Meibritt Jacobsen, Leirvík
Halgerð Miriam Højgaard, Leirvík
Vivian Olsen, Leirvík
Terji Suresh Petersen, Norðragøta
Høgni Mikal Justinussen, Norðragøta
Anna Kristina Joensen, Norðragøta
Petsi Tvørfoss, Norðragøta
Aksel Terji Mikkelsen, Syðrugøta
Asvør Fríða Lervik, Syðrugøta
Sóley Jacobsen, Syðrugøta
Eivør Pálsdóttir, Syðrugøta
Kenneth Jørgensen, Fuglafjørður
Bogi Henryson Thomsen, Fuglafjørður
Fróði Poulsen, Fuglafjørður
Olgar Julian Thomsen, Fuglafjørður
Jóna Astrid Lambastein, Fuglafjørður
Beata Reinert Petersen, Fuglafjørður
Birna Lambaa, Fuglafjørður
Linda Joensen, Fuglafjørður
Jákup Johannes Dalsa, Kambsdalur
Thomas Andras Hammer, Funningsfjørður

Konfirmantar í Christianskirkjuni pálmasunnudag, 23. mars

Hjalgrím Elttør, Stangarvegur 146, Klaksvík
Jógvan Heinesen, Bøgøta, Klaksvík
Jógvan Jákup Højsted, Kraargøta 24, Klaksvík
Hans Arthur Jacobsen, Stoksoyravegur 85, Klaksvík
Andrias Johannessen, Geilin 27, Klaksvík
Fríðjón Jacobsen, Haraldsund
Jóhan Nolsøe, Undir Brunni 35, Klaksvík
Per Súni Poulsen, Kunoy
Julius Purkhús, Jørisgøta 14, Klaksvík
Johan Sundskarð, Undir Klakki 6, Klaksvík
Ásbjørn Tungá, Undir Brunni 42, Klaksvík
Símona Bringsberg, Rygsvegur 4, Klaksvík
Ketty Danielsen, Garðavegur 27, Klaksvík
Alberta Mc Leod Jacobsen, Undir Fossum 37, Klaksvík
Rannvá Jacobsen, Haraldsund
Sanna Joensen, Rættargøta 16, Klaksvík
Katrina Kalsø, Undir Brunni 46, Klaksvík
Katrina Klakk, Selbeygsgøta 4, Klaksvík
Vigdis Kristiansdóttir, Kjalarvegur 57, Klaksvík
Lýdia Petersen, Kraargøta 78, Klaksvík
Dania Ragnarsson, Víkavegur 85, Klaksvík
Paula Sjóstein, Mylnugøta 15, Klaksvík
Jóhanna Syderbø, Garðavegur 19, Klaksvík
Anna V. Tomassen, Jørisgøta 14, Klaksvík

Konfirmantar í Vestmanna kirkju pálmasunnudag, 23. mars

Jan Nielsen, Vestmanna
Jan Erik Tørslev Pedersen, Vestmanna
Heðin Egholm Skov, Vestmanna
Fríðunn Andreasen, Vestmanna
Fríða Sunnið Djurhuus, Vestmanna
Harriet Eyð Durhuus, Vestmanna
Eyð Torhalsdóttir, Vestmanna
Angelika Nielsen, Vestmanna
Mariann Klein Olsen, Vestmanna
Runa á Rógvi Simonsen, Vestmanna